

Folketinget og EU's charter om grundlæggende rettigheder

Spørgsmål og svar

**Folketinget og EU's charter om
grundlæggende rettigheder**
Marts 2002

Folketinget
Christiansborg
1240 København K
Danmark

Telefon: 33 37 55 00
Telefax: 33 32 85 36
Internet: www.folketinget.dk
www.eu-oplysningen.dk

ISBN: 87-89756-53-3

Omslag: Phonowerk
Layout m.v.: Niels Yde Sørensen & Søren Koushede
Tryk: Schultz Grafisk A/S
Oplag: 2.000

Kapitel I Hvad er EU's charter om grundlæggende rettigheder?

Kort om EU's charter om grundlæggende rettigheder

EU's charter om grundlæggende rettigheder er en politisk erklæring, som blev vedtaget på EU-topmødet i Nice den 7. december 2000 af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen. Vedtagelsen skete i form af en såkaldt højtidelig proklamation.

Formålet med charteret er at sammenskrive og synliggøre allerede eksisterende menneskerettigheder og grundlæggende rettigheder. Det drejer sig om de rettigheder, som EU's borgere har i forhold til EU's institutioner og i forhold til medlemsstaterne, når de gennemfører EU's regler.

Rettighederne i charteret stammer blandt andet fra EF-Traktaten, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK), Den Europæiske Socialpakt og Fællesskabspagten om arbejdstagerernes grundlæggende arbejdsmæssige og sociale rettigheder.

Teksten til EU-charteret blev udarbejdet af et såkaldt Konvent med repræsentanter for stats- og regeringscheferne, kommissionsformanden, Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter. Konventets sammensætning og arbejde er nærmere omtalt sidst i kapitlet.

Rettighederne i charteret

Charteret indledes med en tekst (præambel), som beskriver de holdninger og fælles værdier, der udgør baggrunden for charteret og rettighederne i charteret.

Der henvises til, at EU bygger på udelelige og universelle værdier. Disse værdier bidra-

ger EU til at bevare og udvikle under hensyn til de europæiske folks forskellige kulturer, traditioner, nationale identitet m.v.

Beskyttelsen af de grundlæggende rettigheder styrkes ved at sammenskrive dem i et charter. Samtidig anerkender EU i præamblen de rettigheder, friheder og principper, som er samlet i charteret.

Efter præambelen følger selve rettighederne, som er inddelt i syv kapitler. Nedenfor er en række af rettighederne nævnt kapitel for kapitel for at give et indtryk af bredden i charteret:

Kapitel 1 har overskriften »Værdighed« og vedrører blandt andet rettigheder som ret til livet, forbud mod dødsstraf og tortur, forbud mod racehygiejne og reproduktiv kloning af mennesker samt forbud mod slaveri m.v.

Kapitel 2 handler om »Friheder« og vedrører blandt andet rettigheder som respekt for privat- og familieliv, beskyttelse af personoplysninger, religionsfrihed, ytringsfrihed, forsamlings- og foreningsfrihed, ejendomsret, asylret og beskyttelse mod udvisning til dødsstraf.

Under overskriften »Ligestilling« beskriver kapitel 3 blandt andet rettigheder som beskyttelse mod forskelsbehandling, ligestilling mellem mand og kvinde, børns og ældres rettigheder samt integration af handicappede.

Kapitel 4 drejer sig om »Solidaritet«, som blandt andet dækker over arbejdstagerrettig-

Artikel 41
Ret til god forvaltning

1. Enhver har ret til at få sin sag behandlet uvildigt, retfærdigt og inden for en rimelig frist af Unionens institutioner og organer.
2. Denne ret omfatter navnlig:
 - retten for enhver til at blive hørt, inden der træffes en individuel foranstaltning over for ham/hende, som måtte berøre ham/hende negativt
 - retten for enhver til aktindsigt i de akter, der vedrører ham/hende, under iagttagelse af legitime fortrolighedshensyn samt tavshedspligt og sagernes fortrolighed
 - pligt for forvaltningen til at begrunde sine beslutninger.
3. Enhver har ret til erstatning fra Fællesskabet for skader forvoldt af dets institutioner eller dets ansatte under udøvelsen af deres hverv i overensstemmelse med de almindelige principper, der er fælles for medlemsstaternes retssystemer.
4. Enhver kan henvende sig til Unionens institutioner på et af traktaternes sprog og skal have svar på samme sprog.